

Je kunt op internet zien hoe je een bom maakt. Als je weet waar je moet zoeken.

Wat je ervoor moet kopen, waar je dat moet kopen. Hoe je hem in elkaar zet. Daar zijn zelfs filmpjes van. Mannen met bivakmutsen en schroevendraaiers die in een garage van betonblokken achter een keurige werkbank draden staan te solderen.

Ze zeggen eigenlijk niets over de risico's. Maar die spreken voor zich. Pas op met explosieven; dat hoef je toch niemand uit te leggen? Ze hoeven er echt niet 'probeer dit niet thuis' bij te zeggen.

Er zijn instructies voor grote bommen, kleine bommen, spijkerbommen, chemische bommen, alle bommen die je maar zou willen maken.

Klein tot middelgroot was in dit geval de juiste keus. Stabiel genoeg om mee rond te lopen, sterk genoeg om te doden.

Het bleek uiteindelijk het makkelijkst om naar zo'n website te gaan waar ze al het werk voor je doen. Ze maken de bom volgens jouw specificaties op maat, bezorgen hem, helpen je zelfs om het ding te plaatsen, als je daar hulp bij nodig hebt. Dit bedrijf had heel goede reviews. Het had zelfs een niet-goed-geld-teruggarantie, voor als de bom niet afgaat. Het heette 'Knappe Knallen'.

Het is niet goedkoop, als je alle vakkennis, fabricagekos-

ten, bezorging en, het duurst van alles, geheimhouding bij elkaar optelt. Als je wilt weten wat de werkelijke kosten van een mensenleven zijn, die liggen ergens rond de zevenentwintigduizend pond. Wel zonder belasting of btw. Dat spreekt voor zich.

Die paar extra centen zijn het wel waard. Als de bom ten slotte afgaat, doet het geld er niet meer toe, toch?

Het gaat natuurlijk ook niet om het geld. Integendeel juist, in bepaalde opzichten.

Oké, geen tijd meer te verliezen.

De klok tikt, en die niet alleen.

Joyce

Het is alweer even geleden dat ik geschreven heb, ik weet het. Het spijt me vreselijk.

Je zult je wel afvragen waar ik was? Weggelopen naar de Bahama's met een politiehondentrainer, misschien? Daar heb ik toevallig pas over gedroomd. En toen werd ik wakker omdat Alan naar een eekhoorn blafte die hij door het raam zag.

Ik heb het gewoon zo druk gehad met de bruiloft dat ik geen tijd heb gehad om na te denken. Het was één grote mallemlen.

Je had de bloemist, de taart... Hoe kan een taart zoveel geld kosten? Voor gewoon wat eieren, suiker en een beetje margarine? Ik weet het, hij is gedecoreerd, maar dan nog. Toen de jurk, dat was wel erg leuk, we kregen allemaal een Buck's Fizz. Ik ben zelfs naar een nagelsalon geweest. Ik had natuurlijk wel eens een nagelsalon gezien, maar ik durfde er nooit naar binnen. Ze waren heel aardig, dus misschien ga ik nog een keer als er weer iemand trouwt.

Morgen is de grote dag. Een bruiloft op donderdag? Ik weet het. Wat hebben wij toch met donderdagen?

Het gebeurt niet elke dag dat je enige kind trouwt, hè? Sommige mensen hier hebben al kleinkinderen die trouwen, maar Joanna niet, die heeft de tijd genomen, en dat was misschien maar beter ook. Zelfs nadat ik al die jaren het tegen-

overgestelde heb gezegd. En dan te bedenken dat ze vorig jaar rond deze tijd nog met die voetbalvoorzitter was.

Voordat Paul verscheen.

Joanna en Paul hebben elkaar online leren kennen. Mensen – nou ja, Ron – zeggen vaak tegen me dat ik ook eens online moet gaan daten, maar ik ben bang dat ze daar alleen maar achter mijn creditcardgegevens aan zitten. Ibrahim zegt dat ik in het park nooit aan mensen mag vertellen hoe Alan heet, want dan kunnen ze de informatie gebruiken om mijn wachtwoord te stelen. Ik zei dat ik Alans naam nooit als wachtwoord gebruik, maar hij bleef volhouden. Dus als mensen vragen hoe Alan heet, zeg ik Joyce. En als ze dan vragen hoe ik heet, zeg ik beleefd gedag.

Ik heb het gehad over de bloemist, de taart en de jurk en zo, maar ik heb nog niet verteld dat Joanna en ik ruzie hebben gehad over al die dingen, en nog veel meer. Zo komen er bijvoorbeeld geen traditionele bruiloftsliederen, maar alleen de Backstreet Boys. Het liep zo hoog op dat ik zei: 'Als je niet wilt dat ik je help, zeg dat dan gewoon,' waarop Joanna zei: 'Ik wil niet dat je me helpt, mam,' en daar moest ik van huilen, en daar moest Joanna weer van huilen, en toen zei ze dat ze natúúrlijk wilde dat ik zou helpen, en toen zei ik dat ik wel wist dat ik me er te veel tegenaan bemoeide, dat ik dat echt wel wist, en midden in die hele scène kwam die arme Ibrahim binnen, maar hij liep meteen weer langzaam achteruit de deur uit. Ik heb het al eerder gezegd, Ibrahim is niet gek, behalve als het om honden en wachtwoorden gaat.

Joanna en ik hebben verschillende ideeën over bruiloften en dat is ook te verwachten. Als we verschillende ideeën over gluten hebben, dan hebben we die natuurlijk ook over de meeste andere dingen. Je hebt mijn manier om dingen te doen (die verfijnd is tijdens een lang en gelukkig leven) en Joanna's manier om dingen te doen. Ron noemt dat 'de Londense manier'.

Onze allereerste ruzie begon ongeveer vijfenveertig seconden nadat ze verteld had dat Paul en zij gingen trouwen. Ik was zo blij. Ik bedoel, zo lang kenden ze elkaar nog niet en je hoort natuurlijk allerlei verhalen op Netflix, maar toch was ik dolblij. Paul is geweldig, heel anders dan de mannen waar Joanna vroeger voor ging, voornamelijk miljonairs of Amerikanen. Nu heb ik niets tegen miljonairs of Amerikanen, helemaal niet zelfs, kijk maar naar George Clooney, maar verandering van spijs doet eten en Paul is hoogleraar aan een universiteit (die van Middlesex, maar dan nog). En hoogleraar is een baan voor het leven, en voetbalvoorzitter of miljonair is dat nou eenmaal niet.

De eerste ruzie, dus.

Ik had Joanna omhelsd, en ik had Paul omhelsd, en ik vroeg Joanna of het een grote bruiloft zou worden, en zij zei absoluut niet, nee, ze wilde een kleine, intieme bruiloft, en toen zei ik, ik weet niet meer precies hoe ik het zei, maar ik zei iets als: ‘O, dat is jammer, maar het geeft niet,’ iets heel neutraals, je kent me, en toen zei zij: ‘Wat is jammer?’ Ze zei het heel beleefd omdat Paul erbij was, maar ik voelde al dat er storm op komst was, dus ik dacht: laat ik deze bom meteen even onschadelijk maken, dus ik zei: ‘O, luister maar niet naar mij, maar ik dacht gewoon dat je er als oudere bruid wel veel mensen bij zou willen hebben,’ en zij zei weer, nog steeds kalm: ‘Als oudere bruid?’ en ik dacht: nu heb je het voor elkaar, Joyce, en ik zei: ‘Nee, niet oud, maar bij veel mensen die op jouw leeftijd trouwen is het hun tweede huwelijk, na een scheiding, en weer zag ik dat het niet hielp. Paul zei nu ook iets, maar we luisterden er allebei niet naar omdat we wisten dat we in een heel delicaat stadium van onze ruzie zaten. Joanna glimlachte (maar haar ogen deden niet mee, en dat zegt genoeg, toch?) en zei dat een kleine bruiloft beter bij haar paste, en het was haar bruiloft, dus dat ging

het worden. Ik begreep haar punt wel, maar je kent me, ik had mijn hoofd vol van bruidsmeisjes, knappe bruidsjonkers, boeketten en een dansvloer. Iets als in *Bridgerton*, als je dat gezien hebt. Ik zag een grote groep blije vrienden die een traantje wegpinkten en me complimenteerden met mijn hoed. Ik zag Elizabeth, Ron en Ibrahim om me heen. Ik zou op de eerste rij zitten; zij konden erachter en dan konden ze naar voren leunen om me te vertellen hoe mooi ik eruitzag. Dat ging allemaal door mijn hoofd toen ik zei: 'Jij zult het wel het beste weten. Dat is toch altijd zo?' Op dat moment vroeg Joanna aan Paul of hij een kop thee voor ons wilde zetten.

Als ik het zo opschrijf, zie ik wel dat ik het anders had kunnen aanpakken.

Joanna kwam heel dicht bij me staan en zei dat ze zich zou inhouden, want Paul had haar nog nooit haar zelfbeheersing zien verliezen en het leek haar beter om zo'n anderhalf jaar getrouwd te zijn voor hij haar op volle kracht zou zien. (Het was er het moment niet voor, maar ik wilde zeggen dat ze daar helemaal gelijk in had. Tegen de tijd dat Gerry mij echt los zag gaan, hadden we al een vierkamerwoning in Haywards Heath en was ik zwanger, dus toen was het veel te laat om zich nog te bedenken.) Toen zei ze dat het een kleine bruiloft zou worden, zonder gedoe maar met veel liefde, en ik zei, en ik weet dat ik beter niets had kunnen zeggen, dat een grote bruiloft helemaal geen gedoe is en dat ze misschien niet helder nadacht, en toen kwam Paul binnen om te vragen waar de melk stond en zeiden we allebei 'Koelkast' zonder elkaars blik los te laten.

Ik wist trouwens wel dat ze gelijk had. Maar ik keek voor haar geboorte al uit naar haar bruiloft, ik had hem al zo vaak afgespeeld in mijn hoofd, en daardoor werd ik onredelijk. Nu zie ik dat allemaal in, maar toen nog niet. Toen Gerry en

ik trouwden, konden we ons geen grote bruiloft veroorloven. Het was een prachtige dag, maar we hielden het klein. Alleen onze ouders, onze burens van nummer 17 (maar niet die van nummer 13, vanwege een incident met een heggen-schaar), een collega van Gerry als getuige, een paar van mijn vriendinnen uit de verpleging en twee nichten die zich niet lieten afschepen. Na afloop aten we broodjes in de pub (in een privézaaltje) en de volgende dag gingen we allebei weer aan het werk.

Maar goed, dat vertelde ik dus allemaal aan Joanna. Ik wist dat ik met mijn rug tegen de muur stond en ik dacht dat ik wat tijd zou winnen als ik over Gerry begon. En toen boog ze zich naar me toe en gaf me een knuffel, en ze zei: 'Ik zie de hele tijd voor me dat pap me weggeeft,' en tja, ik hoefde me dat niet voor te stellen, want dat heb ik al zo vaak gedaan dat het voor mij al echt is geworden, en ik knuffelde haar terug en toen begreep ik dat het leven niet altijd *Bridgerton* kan zijn.

Dus toen hilde Joanna omdat ze aan haar vader dacht, en ik hilde ook omdat ik aan hem dacht, en toen kwam Paul weer binnen met twee kopjes thee en zei: 'Ik kon ook geen suiker vinden, maar ik durfde het niet te komen vragen', en dat is precies wat Gerry gezegd zou hebben, en toen beseftte ik dat het me niet kan schelen hoe groot of klein de bruiloft is, het ging me alleen om mijn prachtige dochter en deze fijne man. Maar klein of niet, Joanna kon me toch mooi niet verbieden om een nieuwe hoed te kopen.

Paul gaf ons allebei thee en een tissue, en toen zei ik tegen Joanna dat ik van haar hield, en toen zei zij dat ze van mij hield, en Paul zei: 'Voor de volgende keer: waar staat de suiker eigenlijk?' en ik zei dat die in het kastje boven de magnetron stond, en Joanna vroeg of er nog diamanten of cocaïne in mijn magnetron lagen, of anders misschien een

pistool, en ik zei nee. In dat opzicht is het een rustig jaar geweest.

We zien elkaar natuurlijk nog steeds elke donderdag, Elizabeth, Ron, Ibrahim en ik, en we komen dagelijks bij elkaar over de vloer (iets minder bij Elizabeth; die heeft nog wat tijd nodig), maar we hebben al een tijdje geen echt gedoe meer gehad.

Ik zei tegen Joanna dat Elizabeth, Ron en Ibrahim zo blij voor haar zouden zijn en dat ze het wel zouden begrijpen als het een kleine bruiloft was en ze niet uitgenodigd werden, en Joanna zei dat ze natuurlijk wel uitgenodigd werden, en ik zei: 'Dat is te veel, een kleine bruiloft is een kleine bruiloft, je hebt vast andere mensen die belangrijker voor je zijn,' en toen zei Joanna: 'Mam, als je zegt dat je een "grote bruiloft" wilt, hoeveel mensen bedoel je dan?' en ik zei: 'Nou, dan heb ik iets van tweehonderd in mijn hoofd,' en toen moest ze lachen. Ze zei dat haar vriendin Jessica (Jacinta? Jemima?) achthonderd mensen bij haar bruiloft had, in Marokko.

En dus vroeg ik aan Joanna hoeveel een kleine bruiloft volgens haar was, en ze zei: 'Ongeveer tweehonderd, mam.'

Dus zo staat het er nu voor. Joanna krijgt de kleine bruiloft die ze altijd heeft gewild en ik krijg de grote bruiloft die ik altijd heb gewild. Soms heeft het voordelen om anders te zijn dan je kinderen.

Toen vroeg ik of Bogdan en Donna mochten komen, of misschien Chris en Patrice, en Joanna zei dat ik nu niet overmoedig moest worden, maar dat ze bij het feest in de avond konden komen, dat voor vierhonderd-nog-wat mensen zou zijn. Dat is me nogal een kleine bruiloft, Joanna.

Hoe dan ook, mijn bruiloftskleren liggen gestreken klaar op het logeerbered. Ik moet er steeds even naar gaan kijken. Mijn nieuwe hoed zit in een doos. Mark van Robertsbridge

Taxi's heeft een busje geregeld waarmee hij ons morgen allemaal naar de trouwlocatie brengt. Het is niet in een kerk, zoals in mijn dromen, maar in een prachtig huis op het platteland van Sussex, eigenlijk veel mooier dan een kerk geweest zou zijn, en daar heb ik van geleerd dat je niet altijd op je dromen moet vertrouwen. Of dat je anderen de kans moet geven om hun eigen dromen te hebben.

Dus de volgende keer dat je van me hoort, ben ik schoonmoeder. De vader van Paul is trouwens een weduwnaar van voor in de tachtig, met een snor en de uitstraling van iemand voor wie gezorgd moet worden. Hij heet Archie. Ik zie op de tafelschikking dat ik naast hem aan de hoofdtafel zit. Want net zoals er weinig gedoe is geweest, was er ook weinig liefde.

Dus proost ik op morgen, en op de liefde, zonder gedoe.